

ชื่อหนังสือพิมพ์ บางกอกทูเดย์	วันที่ 5 ก.พ. 2552	ปีที่ -	ฉบับที่ -	หน้า 35
----------------------------------	-----------------------	------------	--------------	------------

ธนาคารขยะลดโลกร้อน เปลี่ยนสิ่งไร้ค่าให้มีค่า

ปัจจุบัน "ขยะ" นับว่าเป็นปัญหาใหญ่ไม่เฉพาะแต่ในเมืองหลวง แม้แต่ตามหมู่บ้านหรือชุมชน ปัญหานี้ก็สร้างความเดือดร้อนไม่น้อย พื้นที่เทศบาลตำบลร่องกวาง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ ก็ประสบปัญหานี้เช่นกัน

ในแต่ละปีทางเทศบาลได้ทุ่มงบประมาณกว่า 11 ล้านบาท เพื่อจัดเก็บขยะแล้วนำไปทิ้งในหลุมฝังกลบ ด้วยวิธีการเช่นนี้ ไม่เพียงแต่ทำให้สูญเสียงบประมาณจำนวนมากเท่านั้น หากแต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาขยะของชุมชนได้อย่างแท้จริง

ในขณะที่ขยะในหลุมฝังกลบส่งกลิ่นเหม็น และมีน้ำขยะไหลออกมาส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของชุมชน โดยเฉพาะเด็กนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านร่องกวาง หมู่ 2 ที่อยู่ติดกับหลุมขยะ

จากการที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ จ.แพร่ ได้เข้าไปทำ โครงการธนาคารขยะลดภาวะโลกร้อนเพื่อความยั่งยืนของชาวบ้านร่องกวาง ในระยะเวลาเพียงประมาณ 5 เดือนเศษ ตั้งแต่ปลายเดือนสิงหาคม 2551 ถึงช่วงปลายเดือนมกราคม 2552 กลับช่วยให้ชุมชนมีวิธีการจัดการขยะของชุมชนอย่างชาญฉลาด

อีกทั้งยังสามารถลดปริมาณขยะได้เกือบ 100% ทำให้โครงการของนักศึกษากลุ่มนี้ได้รับรางวัลชนะเลิศจากโครงการ "กล้าใหม่...ใฝ่รู้" ปีที่ 3 ระดับอุดมศึกษา ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ประจำปี 2551

นายชวนันท์ ทองกลัด นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ จ.แพร่ ประธานกล่าวว่า การเลือกปัญหาขยะมาพัฒนาเป็นโครงการ เนื่องจากเขาและเพื่อนๆ เห็นถึงผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว เพราะมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในละแวกเดียวกับชุมชน

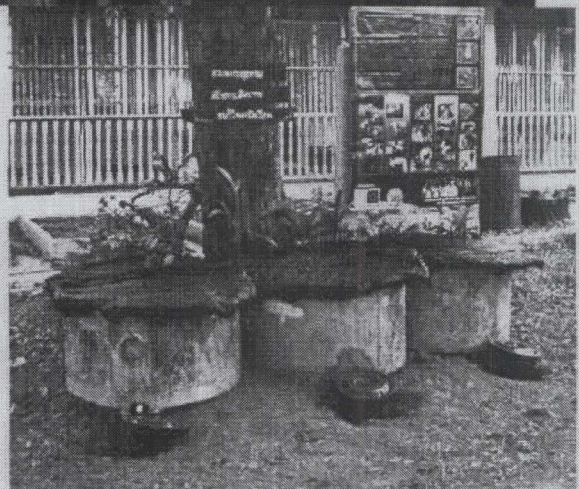
เป้าหมายของโครงการคือ การลดปริมาณขยะ ด้วยวิธีการส่งเสริมให้ชาวบ้านจัดการและใช้ประโยชน์จากขยะอย่างคุ้มค่ามากที่สุด เริ่มต้นด้วยการเข้าหาผู้นำชุมชน เพื่อทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินโครงการ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนเป็นอย่างดี

การดำเนินกิจกรรมลดปริมาณขยะ ทีมนักศึกษาเริ่มจากการสำรวจข้อมูลขยะ ของชุมชน ซึ่งพบว่าขยะส่วนใหญ่เป็นพลาสติกที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ รองลงมาคือ ขยะสดจากบ้านเรือน และเศษพืชผักจากตลาดสด ทำให้เกิดแนวคิดการจัดการขยะเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นขยะที่รีไซเคิลได้และขยะสด ซึ่งต้องใช้วิธีการจัดการที่แตกต่างกัน

ในส่วนของการจัดการขยะรีไซเคิล เขาชวนได้เน้นการให้ความรู้เรื่องการ คัดแยกขยะอย่างถูกวิธี และแนะนำวิธีการเพิ่มมูลค่าขยะ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแกะฉลากขวดน้ำชนิด

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
บางกอกทูเดย์	5 ก.พ. 2552	-	-	35

ขวดชุ่นออกก่อนซังขาย ซึ่งจะทำให้ขายขยะได้ราคาสูงกว่าเดิม คือ จากราคาโลกักรัมละ 17 บาท เป็น 30 บาท เป็นต้น

ขณะเดียวกันนักเรียนยังได้ส่งเสริมให้ชาวบ้านนำขยะมาผลิตเป็นสิ่งของเครื่องใช้ใหม่ๆ เช่น แก้วน้ำจากขวดน้ำใช้แล้วในครัวเรือน จนพบว่าเวลานี้ชาวบ้านร้องกวางมีขยะเหลือทิ้งน้อยมาก คือส่วนที่ขายไม่ได้อีกแล้ว เช่น ขวดสเปรย์ และฉลากของขวดน้ำ

สำหรับ ขยะสด ที่เกิดจากการอุปโภค-บริโภค ในครัวเรือน และเศษพืชผักจากตลาดสด ทีมนักศึกษาได้เลือกใช้วิธี การย่อยสลายสารอินทรีย์ในขยะสดโดยใช้เคโณแดง พบว่าเป็นวิธีที่ย่อยสลายขยะสดได้ดี ไม่มีกลิ่นเหม็น แถมยังได้น้ำหมักมูลไส้เดือนดินใช้เป็นปุ๋ยพืชและใช้ดับกลิ่นเหม็นในห้องน้ำ ท่อน้ำ หรือแม้แต่บ่อขี้หมูได้เป็นอย่างดี

นอกจากนักศึกษาจะใช้วิธีการให้ความรู้ในการจัดการขยะกับชาวบ้านแล้ว ระหว่างทางพวกเขายังมี "กลยุทธ์" ในการสร้างแรงจูงใจ และสร้างกำลังใจให้กับชาวบ้านด้วยการประสานกับเทศบาลอำเภอร้องกวางให้จัดทำป้าย "ว่าที่เศรษฐกิจใหม่ ร่วมใจคัดแยกขยะ" เพื่อยกย่องและชื่นชม ครอบครัวที่คัดแยกขยะ

และมอบป้าย "คนบ้านนี้รักแม่แผ่นดิน หอยอยู่พอกัน ใจขายพอเพียง" ให้กับครอบครัวที่มีการคัดแยกขยะร่วมกับการทำน้ำหมักมูลไส้เดือนดิน โดยได้รับการสนับสนุนจากทางผู้บริหารเทศบาลเป็นอย่างดี

ผลจากความตั้งใจของนักศึกษา ความร่วมมือจากชุมชน และ

การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนนี้เองที่ทำให้ 40 ครอบครัวนำร่องสามารถจัดการขยะในครัวเรือนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากความสะอาดแล้ว พวกเขายังได้รับประโยชน์อีกหลายอย่าง อาทิ รายได้จากการจำหน่ายขยะรีไซเคิล ได้น้ำหมักมูลไส้เดือนดินใช้เป็นปุ๋ยพืช ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง

ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดเจนนี้นำให้ชาวบ้านที่ไม่ได้ร่วมกิจกรรมนำร่องหันมาสนใจ และเข้ามาเรียนรู้และเริ่มทำการจัดการขยะในครัวเรือนขยายวงกว้างขึ้นเรื่อยๆ ปริมาณขยะของชุมชนก็ลดลงไปเรื่อยๆ

สำหรับนักศึกษาจากรั้วแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ซึ่งครั้งนี้พวกเขาได้เข้าไปมีส่วนช่วยให้ชาวบ้านสามารถจัดการขยะของชุมชนได้เป็นผลสำเร็จนั้น ได้สะท้อนถึงสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้จากการทำงานครั้งนี้ว่า

ผลตอบแทนที่พวกเขาได้รับจากการทำโครงการคือ การได้ลงชุมชนจริงๆ และได้รู้จักชีวิตจริงของชาวบ้าน ไม่ใช่เพียงนักศึกษาที่เข้าไปอาศัยในพื้นที่ แต่ได้พบและได้จัดทำในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน

ได้เห็นความรักความเอื้ออาทรที่ชาวบ้านมีต่อเยาวชนในโครงการ เห็นพวกเขาเป็นลูกเป็นหลานคนหนึ่ง หยิบยื่นข้าวปลาอาหารให้ทำให้รู้สึกสนุกกับการลงชุมชนมากกว่าการเที่ยวสนุกกับเพื่อนๆ อย่างในอดีต ที่สำคัญผลสำเร็จของโครงการยังทำให้รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนทำให้สิ่งดีๆ เกิดขึ้น ■